

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO.45 (3117) ●

● ЧАЦВЕР, 4 снежня, 2008

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Час духмяных яблык
Новыя сады ў Беларусі сёлета закладзены на плошчы амаль у тры тысячы гектараў **Стар. 2**

Знічкі Айчыны
Стар. 3

Праект мастацкай вартасці
Прэзентацыя фотаальбомаў “Спадчына Беларусі” і “Скарбы Беларусі” адбылася ў Варшаве **Стар. 4**

Пушча пашырае межы

Тэрыторыя Нацыянальнага парку можа павялічыцца ў разы

Ганна Карэліна

Нацыянальны парк “Бела-вежская пушча” ў бліжэйшыя гады можа дасягнуць плошчы ў 80 тысяч гектараў. Такая інфармацыя была агучана на міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі “Бела-вежская пушча: ад лясніцтва да Нацыянальнага парку”, прысвечанай праблемам захавання запаведных тэрыторый.

Як паведаміў генеральны дырэктар Нацыянальнага парку Мікалай Бамбіза, аб’ектам сусветнай спадчыны з’яўляецца толькі малая частка запаведнага лесу — 5 тысяч гектараў. У той жа час нельга забываць, што Бела-вежская пушча, плошча якой на тэрыторыі Беларусі перавышае 160 тысяч гектараў, — унікальны для Еўропы лясны масіў. Тут можна ўбачыць гіганцкія, вышыняй 44–50 метраў елкі і 42-метровыя сосны. На тэрыторыі пушчы расце больш за 1000 дубоў векам ад 300 да 700 гадоў, 450-гадовыя ясені, 300-гадовыя сосны, 250-гадовыя елкі.

Па запрашэнні Нацыянальнага парку сёлета ацэнку стану яго лясных угоддзяў правялі эксперты ЮНЕСКА. У сваю чаргу ў 2009 годзе парк павінен даць у гэтую арганізацыю абгрунтаванне ўключэння дадатковых

Першы снег заўсёды робіць Бела-вежскую пушчу па-зімоваму надзвычай прыгожай

тэрыторый у Спіс сусветнай спадчыны. Як растлумачыў Мікалай Бамбіза, прапануемыя тэрыторыі мяжуюць з раней уключаным у спіс лясным масівам. Гэта найболей рэліктавая частка Нацыянальнага парку, у тым ліку запаведная зона, дзе забаронена якая-небудзь дзейнасць

чалавека.

“Бела-вежская пушча” — гэта адзін з найстарэйшых запаведнікаў свету. У 1992 годзе рашэннем ЮНЕСКА яна ўключана ў Спіс Сусветнай культурнай і прыроднай спадчыны, у 1993 годзе пушчы нададзены статус біясфернага запаведніка, а ў 1998

годзе — статус ключавой арніталагічнай тэрыторыі міжнароднага значэння. Працягласць Нацыянальнага парку з поўначы на поўдзень — больш за 60 кіламетраў, а з захаду на ўсход — ад 10 да 50 кіламетраў. Ён займае плошчу 163 505 га, з якіх каля 20 працэнтаў — запаведная зона.

З Мінска — у Дамаск

Мікалай Цімохаў

Беларусь і Сірыя маюць намер адкрыць авіяносіны паміж сталіцамі.

Аб гэтым паведаміў журналістам прэм’ер-міністр Беларусі Сяргей Сідорскі па выніках сустрэчы з прэм’ер-міністрам Сірыйскай Арабскай Рэспублікі Махамедам Наджы аль-Отры, які знаходзіўся ў нашай краіне з афіцыйнымі візітамі.

“Мы выказалі зацікаўленасць у адкрыцці рэйса паміж Мінскам і Дамаскам”, — сказаў Сяргей Сідорскі. Паводле слоў прэм’ера, будзе разгледжана магчымасць перадачы ў арэнду Сірыі аднаго з павялічаных суднаў Беларусі. “Верагодней за ўсё, ім стане Ту-134, які будзе эксплуатавацца сірыйскім бокам і забяспечваць авіяносіны”, — адзначыў прэм’ер-міністр.

Тэлеэфір новага фармату

Лічбавае тэлебачанне стане больш даступным

Алена Сіманенка

Як паведаміў міністр сувязі і інфарматызацыі Мікалай Пан-

цялей, да 2015 года плануецца ўкараніць лічбавае тэлебачанне на ўсіх радыётэлеперадаючых станцыях з максімальным ахо-

пам насельніцтва краіны, пасля чаго плануецца адключэнне аналагавага тэлебачання.

Выпуск прыставак для прыёму сігналаў лічбавага тэлебачання пачнецца ў Беларусі ў першым квартале 2009 года. Прадстаўлены на рынку і прыстаўкі замежнай вытворчасці. “Улічваючы высокі ўзровень канкурэнцыі, рост аб’ёму рынку, а значыць, і вытворчасці, павінна адбыцца істотнае зніжэнне цэн на прыстаўкі. Гэта зробіць іх больш даступнымі для насельніцтва”, — адзначыў Мікалай Панцялей.

Цяпер лічбавае ТБ-бачанне даступна амаль 40 працэнтам насельніцтва краіны. У прыватнасці, лічбавае бачанне арганізавана ў Мінску з 2005 года.

У будучага тэлебачання — свая аўдыторыя

ВЕСТКИ

Мацаваць сувязі

Наталля Ісачэўская

Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў увайшлі ў Міжпарламенцкі саюз.

Як расказаў старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па міжнародных справах і сувязях з СНД Сяргей Маскевіч, з ліку дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў і членаў Савета Рэспублікі фарміруюцца пастаянна дзеючыя дэлегацыі з мэтай умацавання і развіцця сувязяў з парламентамі замежных дзяржаў. Сёння Беларусь мае членства ў 7 міжнародных парламенцкіх структурах: Парламенцкім сходзе Саюза Беларусі і Расіі, Міжпарламенцкай Асамблеі ЕўрАзЭС, Міжпарламенцкай Асамблеі СНД, Парламенцкай Асамблеі АДКБ, Парламенцкай Асамблеі праваслаўя, парламенцкай структуры Цэнтральна-еўрапейскай ініцыятывы, Парламенцкай Асамблеі Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе.

Сам жа Міжпарламенцкі саюз з’яўляецца найстарэйшай арганізацыяй, якая аб’ядноўвае парламентарыяў больш чым з 150 краін свету.

Стаўка на інтэлект

У Варшаве прайшло пасяджэнне Беларуска-Польскай Камісіі па супрацоўніцтве ў галіне навукі і тэхналогій.

З беларускага боку ў рабоце Камісіі ўдзельнічалі першы намеснік Старшыні Дзяржкамітэта па навуцы і тэхналогіях Уладзімір Нядзілька, Пасол Беларусі ў Польшчы Павел Латушка. У складзе польскай дэлегацыі былі Першы намеснік Міністра навукі і вышэйшай адукацыі Польшчы Марыя Эльжбета Арлоўска, прадстаўнікі Дзяржаўнага геалагічнага інстытута Польшчы. На пасяджэнні адбыўся абмен інфармацыяй пра асноўныя кірункі навукова-тэхнічнай палітыкі Беларусі і Польшчы, быў абмеркаваны стан двухбаковага супрацоўніцтва ў сферы навукі і тэхналогій, зацверджана Праграма навукова-тэхнічнага супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Польшчай на 2008-2010 гады.

Па матэрыялах прэс-службы Пасольства Рэспублікі Беларусь у Рэспубліцы Польшча

Час духмяных яблык

Новыя сады закладзены на плошчы амаль у тры тысячы гектараў

Ірына Лабанава

Генеральны дырэктар асацыяцыі “Белсадагавальнік” Анатоль Каранько паведаміў, што ў адпаведнасці з дзяржаўнай праграмай развіцця пладаводства, разлічанай да 2010 года, штогод плануецца абнаўляць сады на плошчы да трох тысяч гектараў.

Сярод тых, хто закладваў сёлета сады на прамысловай аснове ўпершыню, — агракамбінат “Ждановічы” Мінскага раёна і Адкрытае акцыянернае таварыства “Жураўлінае” Пружанскага раёна Брэсцкай вобласці. Там дрэвы высаджаны на 40 і 150 га адпаведна. Сродкі для гэтага накіроўваюцца з рэспубліканскага і абласных бюджэтаў.

Па словах А. Каранько, цяпер абнаўлення патрабуюць яшчэ каля паловы беларускіх садоў, і ў гадавальніках краіны ўжо падростае звыш 2 мільёнаў саджанцаў. Сёлета, заўважыў субяседнік, высаджваліся ў асноўным раяніраваныя і перспектыўныя сарты яблынь, прычым каля 80 працэнтаў новых пасадак — зімовыя і познезімовыя сарты беларускай селекцыі. Перавага аддадзена сартам “Алеся”, “Вербны”, “Беларускі салодкі”, “Імант”, “За-

слаўскі”, “Весяліна” і іншыя.

Дарэчы, сёлета багаты ўраджай яблык атрымалі не толькі спецыялізаваныя гаспадаркі, але і фермеры, садоўнікі-аматары. Самыя важкі ўра-

джай — у сельскагаспадарчага вытворчага кааператыва “Кастрычнік-Гродна”, дзе сабрана каля 4 тысяч тон. Добрыя здабыткі ў гаспадарках “Саўгассад “Рассвет”, “Астрэмечавы” Брэсцкай вобласці, “Прагрэс-Верцялішкі”

Гродзенскай. У цэлым па краіне сабрана каля 500 тысяч тон яблык. Да 2010 года плануецца ўзвесці каля 20 сховішчаў. Яны будуць аснашчаны сучасным абсталяваннем, што дазволіць забяспечыць высокую якасць яблык да глыбокай вясны.

Сёлета ў беларускіх садах быў добры ўраджай

Па вопыт — да калег

Аксана Альшэўская

Чыгуначнікі з Калінінграда прыязджалі ў Баранавічы на “Цягніку Дружбы”.

Гэты візіт быў арганізаваны для абмену вопытам і развіцця сяброўскіх сувязяў чыгуначнікаў дзвюх краін. Расійская дэлегацыя сустрэлася з кіраўніцтвам Баранавіцкага аддзялення Беларускай чыгункі, пабывала ў лакаматыўных дэпо Баранавічаў, а таксама Ліды. Традыцыя абмену “Цягнікамі Дружбы” існуе больш за пяць гадоў. Работнікі Калінінградскай чыгункі пабывалі ў Брэсце, Гомелі, Мінску, Віцебску і Магілёве, самі прымалі беларускія дэлегацыі. Так ладзіцца сяброўскія сувязі, ідзе абмен вопытам.

“Мяне добра разумелі...”

Паэтэса з Веткі Ларыса Раманава прадставіла Беларусь на фестывалі “Кролевецкі рушнікі” ва Украіне.

Варта зазначыць, што II Міжнародны літаратурна-мастацкі фестываль праходзіў у Сумскай вобласці, а наша зямлячка з Гомельшчыны была на ім адзінай прадстаўніцай ад Беларусі. Паэтэса чытала ва Украіне свае творы з кнігі “Птушкі і рыбы”. “Я чытала вершы па-беларуску, пры гэтым мяне добра разумелі, дзякавалі за ўдзел у фестывалі”, — адзначыла Ларыса Раманава.

Эфект эканамічны. І сацыяльны

Алена Сафронава

Першы ў Беларусі музей энергазберажэння хутка адкрыецца ў Гомелі.

Ён ствараецца па ініцыятыве абласнога ўпраўлення адукацыі і стане інфармацыйна-навучальным цэнтрам для навучэнцаў і моладзі. Там будзе весціся творчая работа па пошуку рэзерваў эканоміі і зберажэння энергіі,

будуць праходзіць тэматычныя ўрокі і сустрэчы.

У трох залах музея ўжо сабрана больш за сто экспанатаў. Па іх можна прасачыць усю эвалюцыю светлавых прыбораў: ад факелаў да энергазберагальных лямпачак. Сярод экспанатаў ёсць, у прыватнасці, і падсвечнік княгіні Ірыны Паскевіч.

У музеі таксама можна будзе пазнаёміцца з міжнароднымі і

нацыянальнымі актамі ў галіне энергазберажэння, прыкладамі выкарыстання нетрадыцыйных крыніц энергіі. Адна з экспазіцый прысвечана наватарству школьнікаў Гомельшчыны — распрацоўшчыкаў энергазберагальных праектаў. У ліку дзіцячых ноў-хаў аўтаматычная сістэма асвятлення лесвічных пляцовак, якая ўключаецца пры з’яўленні чалавека.

Адрасы дружбы

Першае Ганаровае консульства Беларусі адкрылася ў Федэратыўнай Рэспубліцы Германіі

Марыя Астахава

Консульская акруга створана ў федэральных землях Брандэнбург і Саксонія. Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў ФРГ Уладзімір Сквацоў паведаміў, што Ганаровым консулам Беларусі ў Германіі назначаны грамадзянін ФРГ Франк Косік. “Гэты чалавек выдатна знаёмы з нашай краінай, добра ведае гісторыю і культуру беларускага народа. На працягу апошніх гадоў Франк Косік актыўна садзейнічае развіццю беларуска-германскіх адносін”, — падкрэсліў дыпламат.

Выбар рэгіёну Германіі для заснавання Ганаровага консульства таксама не выпадковы. “З федэральнымі землямі Брандэнбург і Саксонія ажыццяўляецца актыўнае і эфектыўнае ўзаемадзеянне ў розных галінах

двухбаковых беларуска-германскіх адносін. Абодва рэгіёны аб’ектыўна цікавыя для Беларусі яшчэ і тым, што належаць да найбольш развітых федэральных зямель з высокай навуковай

і інвацыянай базай”, — заявіў Уладзімір Сквацоў.

Як патлумачыў пасол, асноўныя задачы інстытута Ганаровага консульства — садзейнічаць развіццю двухбаковых сувязяў,

Брандэнбург сёння

ЯК СПРАВЫ, ДЫЯСПАРА?

Над Балтыкай — беларускія песні

У чацвёрты раз на свае традыцыйныя ўжо “Сустрэчы” запрасіла культурна-асветніцкае згуртаванне “Крыніца” з горада Сіламяэ. Да сяброў завіталі самадзейныя артысты з беларускіх суполак “БЭЗ” павета Іда-Вірумаа і “Ялінка” (горад Маарду). Іх прыехалі павіншаваць старшыня Асацыяцыі беларусаў Эстоніі Ніна Савінава і консул Генеральнага консульства Беларусі ў Таліне Станіслаў Венцэль.

На вечарыне гучалі беларускія песні і вершы. Госці маглі пакаштаваць нацыянальныя стравы, набыць сувеніры.

У вялікай зале Нарвскага гарадскога Дома культуры “Ругадзіў” прайшоў трэці міжнародны фестываль “Спяваюць беларусы Прыбалтыкі”. Мерапрыемства было арганізвана мясцовым беларускім згуртаваннем “Сябры” пры дапамозе Генеральнага консульства.

Шчырымі авацыямі больш за 600 гледачоў сустракалі выступленні выканаўцаў з беларускіх суполак краін Балтыі: ансамбля беларускай песні “Сузор’е” Цэнтра нацыянальных культур горада Вісагінаса (Літва), вакальнай групы “Лянок” (Талін) і ансамбля “Сябры” (Нарва, Эстонія). Усе актыўна ўдзельнікі фестывалю былі ўзнагароджаны дыпламамі Генконсульства і кіраўніцтва Нарвы.

Напярэдадні абодвух мерапрыемстваў для нашых суайчыннікаў сіламі супрацоўнікаў Генеральнага консульства былі праведзены выязныя консульскія прыёмы.

Аляксандр Астроўскі,
Генеральны консул
Беларусі ў Эстоніі

Філакартычныя вандроўкі па Брэсце могуць мець рознымі. Некаму цікавыя сустрэчы са знакамітымі ўраджэнцамі, вядомымі гараджанамі. А іншых цікавыя помнікі даўняй пары. Урэшце, уся справа ў тым, які час і якія сцэжкі прадвызначым мы самі ва ўласным неспатольным жаданні адкрываць новае і невядомае раней...

Знічкі Айчыны

Алесь Карлюкевіч

Да разваг пра лёсы берасцейцаў яшчэ і таму цікава прыцягваць старыя паштоўкі як ілюстрацыі пэўных гістарычных адрэзкаў часу, што горад у развіцці сваім ніколі не забываўся пра старое. Архітэктары, гарадскія ўлады розных часоў вельмі ўважліва ставіліся да новага і разам з тым былі і застаюцца ашчаднымі да старога. Як прыклад — будынак пошты па вуліцы Маскоўская, 32. Пабудаваны ён яшчэ ў сярэдзіне XIX стагоддзя, і цяпер служыць Брэсцкаму паштамту. І на вуліцы Савецкай захаваўся асабліва з сярэдзіны XIX стагоддзя. У другой яго палове пабудавана мураваная Брацкая Мікалаеўская царква. Раней Савецкая насіла самыя розныя назвы — Мільённая, Паліцэйская, Дамброўскага... Дарэчы, цікавы факт занатаваны ў запіскі гарадской рады і магістрата міністру ўнутраных спраў Польшчы ад 17 сакавіка 1925 года: "Перад вайной у Брэсце было каля 3670 дамоў. У 1915 годзе ў час акупацыі пры эвакуацыі грамадзянскіх асоб знішчана 2500 дамоў, што складае каля 70 працэнтаў. Знішчэнню падверглася найболей заселеная частка горада, прычым забудаваная мураванымі дамамі — тры чвэрці ўсяго горада, 75 працэнтаў ад агульнай кубатуры.

Ідзе ўжо восьмы год мірнага жыцця. Францыя і Бельгія адбудаваліся лепей, чым былі да вайны. А як складваюцца справы ў нас? Вось лічбы. Да 1921 года ўключна пабудавана 60 дамоў, у 1922 — 150, у 1923 — 240, у 1924 — 100. За 7 гадоў пасля вайны — 540 аб'ектаў, г.зн. 21 працэнт. Па кубатуры адбудаваных — напалову меней, чым да вайны. Да агульнай кубатуры знішчаных — 15 працэнтаў.

Высокая лічба ў 1923

годзе таму, што дапамагаў амерыканска-яўрэйскі камітэт. У 1924 годзе — эканамічны крызіс, дапамогі не было. Людзі не ў стане былі ўзнаўляць дамы сваімі сродкамі. Пры магістраце паўгода існуе камісія, якая выдае пазыкі на доўгі тэрмін. Яна з першага дня засыпана просьбамі. Гэтая камісія мае на ўвазе найбяднейшыя сем'і, якія жывуць у зямлянках, разбураных пабудовах...

Камісія па пазыках змагла выдаць сродкі толькі 136 асобам, вычарпаўшы крэдыт у 130 тысяч злотых, якія выдзелены Брэсту дзяржаўнай казнай. Як вынік, на 2 тысячы знішчаных дамоў — усяго толькі 130 тысяч злотых пазыкі...

Такая рэчаіснасць з гісторыі горада над Бугам пачатку 1920-х гадоў. За спінамі людзей — Першая сусветная, рэвалюцыя, развал імперыі, грамадзянская... А жыццё ішло, працягвалася... Берасцейская прастора багача на яркіх асоб, якія набывалі веды, пракладвалі свой след у навучы і мастацтве, узбагачалі прыгожае пісьменства сваімі адметнымі здабыткамі.

І не дзіва, што Брэст быў і застаецца пунктам прыцягнення талентаў, своеасаблівай навукова-мастацкай сталіцай нашай старонкі. Таму сведчаннем і нядаўняй навуковай імпрэза, праведзеная ў горадзе над Бугам. Расказвае намеснік дырэктара Брэсцкай аб-

ласной бібліятэкі імя М.Горкага Ала Міхайлаўна Мяснянкіна:

— Здзейснілася наша даўняя мара — мы змаглі правесці

канферэнцыю "Берасцейскія кнігазборы: праблемы і перспектывы даследавання". Канферэнцыя не выпадкова насіла міжнародны характар. З Санкт-Пецярбурга прыехаў доктар гістарычных навук Мікалай Віктаравіч Нікалаеў, з Вільнюса — загадчык аддзела рэдкай кнігі бібліятэкі Акадэміі навук Літвы Дайва Нарбуцене, з Кіева — доктар гістарычных навук Галіна Іванаўна Кавальчук. Канферэнцыя працавала па трох секцыях — "Кнігі і кніжная культура Берасцейшчыны XVI–XIX стст.", "Кніга і бібліятэчная справа на Берасцейшчыне ў XIX–XX стст.", "Кніжная спадчына Берасцейскай зямлі і яе сённяшні лёс"...

Невыпадкова сць падзеі абумоўлена і даўнім гіста-

Брэст. Уезд у горад. Пачатак XX ст.

Брэст. Чыгуначны вакзал. Прыбыццё кур'ерскага цягніка з Варшавы. Пачатак XX ст.

Брэст. Від на горад і царкву. 1915 г.

рычным фундаментам. Першая друкарня на тэрыторыі сучаснай Беларусі была адкрыта менавіта ў Брэсце восенню 1553 года. Спрыялі таму розныя прычыны.

Сярод яркіх імёнаў, якімі

«Родник», «Любитель природы», іншых перыядычных выданнях. Асаблівую ўвагу чытачоў прыцягнула кніга Мікалая Залатніцкага "Акварыум аматара", якая была адзначана залатымі медалямі навуковых таварыстваў у Маскве і Кіеве, а таксама ганаровым медалём у Парыжы. Па ініцыятыве Залатніцкага ў Маскве было створана таварыства аматараў акварыума і хатніх раслін. Сярод сяброў таварыства былі многія знакамітыя вучоныя. У тым ліку — і палачанін Дзмітрый Кайгародаў, вядомы рыбакам Леанід Сабанеў, пісьменнік Улад-

час працаваў у архівах і бібліятэках Італіі, вышукваючы невядомыя гістарычныя крыніцы. У 1871–1883 гады — прафесар Варшаўскага ўніверсітэта. Выдаў двухтомны збор дакументаў "Гістарычныя помнікі Паўднёвых славян..."

Горад над Бугам вывеў у вялікі свет знакамітага вучонага Арсенія Іванавіча Маркевіча (нарадзіўся 31 сакавіка 1855 года ў сям'і святара). Закончыў гімназію ў Польшчы. У Варшаўскім ўніверсітэце вывучаў славянскія мовы. У 1883 годзе пераехаў у Сімферопаль. Выкладаў рускую мову ў жаночай і мужчынскай гімназіях. Спрыяў адкрыццю ў горадзе ўніверсітэта. Вывучаў гістарычныя помнікі Крыма. Напісаў артыкулы, якія і цяпер з'яўляюцца каштоўнай крыніцай гістарычнай інфармацыі: "Да гісторыі ханскага Бахчысарайскага фантана", "Паездка ў Стары Крым" і іншыя. У 1927 годзе нашага земляка абралі членам-карэспандэнтам Акадэміі навук СССР. Многія работы Арсенія Маркевіча патрабуюць перавыдання. Як прыклад — "Таўрычаская губерня ў час Крымскай вайны", "Тапаніміка Крыма", "Сімферопаль, яго гістарычны лёс, даўніна і нядаўняе мінулае".

...Прыйдзе час — і Брэст, несумненна, пабагацее яшчэ на адзін музей — музей навуковай мовы горада над Бугам і Берасцейскага краю.

Брэст. Летні тэатр у гарадскім садзе. Пачатак XX ст.

Брэст можа ганарыцца ва ўсе вякі, — Мікалай Фёдаравіч Залатніцкі, які нарадзіўся ў Брэст-Літоўску ў 1851 годзе. Так склалася, што яшчэ падлеткам ён патрапіў у Германію. Вучыўся ў гімназіі ў Дрэздэне. Пасля закончыў 5-ю маскоўскую гімназію і матэматычны факультэт Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта. З дзяцінства захапіўся назіраннямі над светам жывёл і раслін. Стаў з часам адным з самых знакамітых папулярызатараў навукі, найперш — батанікі, кветкаводства і акварыумістыкі. Свае артыкулы друкаваў у часопісах «Нива»,

зімір Гіляроўскі. Вялікую папулярнасць займела кніга Мікалая Фёдаравіча "З казак прыроды".

Брэст — радзіма Вікенція Васільевіча Макушава (1837–1883). І хаця значная частка яго жыцця звязана з Польшчай, наш зямляк вядомы ў свеце як рускі гісторык-славіст. Закончыў Пецярбургскі ўніверсітэт. У 1862–65 гадах выконваў абавязкі сакратара рускага консульства ў Дуброўніку. У 1867 годзе абараніў дысертацию на тэму "Даследаванні аб гістарычных помніках і бытавых пісьменніках Дуброўніку". Пасля некаторы

Брэст. Сабор Брэсцкай крэпасці. 1916 г.

Гісторыя ў бронзавым абліччы

Больш за 130 бюстаў сабраў брэсцкі калекцыянер

Надзея Кавальчук

Аснову калекцыі дырэктара прадпрыемства “Мастацтва” Аляксандра Грышчука складаюць бюсты тых дзеячаў, імёны якіх упісаны ў сусветную гісторыю і гісторыю культуры. Збор мае некалькі паўнацэнных раздзелаў: палітычны, гістарычны, паэты, мастакі. Аднак не толькі вядомыя асобы ўяўляюць для Аляксандра Грышчука цікавасць. Асаблівую эстэтычную каштоўнасць мае мастацкі складнік экспанатаў — тое, як перададзены той ці іншы вобраз.

Ёсць у калекцыі Аляксандра Грышчука і некалькі ўзораў славытага каслінскага ліцця. Многія музеі палічаць за гонар мець у асноўных экспазіцыях такія вядомыя з XIX стагоддзя экспанаты, як мастацкія вырабы з чыгуна, што былі адліты

БЕЛТА

Не проста бюсты, а творы мастацтва найперш цікавыя калекцыянера Аляксандра Грышчука

на заводзе ў горадзе Каслі (Чэлябінская вобласць, Расія). Тут адлівалі скульптуры, а таксама іх зменшаныя копіі па творах знакамітых скульптараў як

дарэвалюцыйнай Расіі (Пятра Клодта, Яўгена Лансерэ), так і савецкай эпохі (Мікалая Томскага, Мацвея Манізера).

Шматстайныя і матэры-

ялы, з якіх выкананы бюсты: бронза, чыгун, сілумін, гіпс, алюміній... Адзін з апошніх набыткаў калекцыянера — аўтарская работа “Ефрасіння По-

лацкая” брэсцкага майстра Мікалая Кузьміча: яна выканана са шкла. Таксама адзін з апошніх набыткаў — гіпсавы бюст Напалеона Орды.

Праект мастацкай вартасці

Прэзентацыя фотаальбомаў “Спадчына Беларусі” і “Скарбы Беларусі” адбылася ў Варшаве

Аўтары фотаальбомаў Аляксандр Алякseeў і Алег Лукашэвіч

Раман Няфёдаў

Аўтарамі фотаальбомаў з’яўляюцца журналісты Белтэлерадыёкампаніі Алег Лукашэвіч і Аляксандр Алякseeў. Прэзентацыя выданняў на гэты раз праходзіла ў Вілянаўскім палацы — былой летняй рэзідэнцыі польскіх каралёў. На ёй прысут-

Але прэзентацыя ў Польшчы мае асаблівае значэнне, бо Беларусь і Польшча звязаны шматвяковай гісторыяй, сумеснай культурай і традыцыямі, сказаў Алег Лукашэвіч.

Дырэктар Вілянаўскага музея Павел Ясканіс лічыць, што дзякуючы прэзентацыі альбомаў некаторыя наведвальнікі ўпершыню адкрылі для сябе беларускую культуру, якая, нягледзячы на падабенства з польскай, мае свой нацыянальны каларыт. “Беларуская культура унікальная тым, што нарадзілася на перакрыванні двух старых культур — усходняй і заходняй”, — адзначыў ён.

Мастацкі праект “Спадчына Беларусі” быў пачаты ў 2004 годзе. Аднайменны альбом быў перавыдадзены восем разоў агульным тыражом 28 тысяч асобнікаў, другі альбом — “Скарбы Беларусі” — таксама выклікае вялікую цікавасць знаўцаў мастацтва ў краіне і за мяжой.

нічалі беларускія і замежныя дыпламаты, прадстаўнікі беларускай дыяспары і грамадскасці, дырэктар Вілянаўскага музея Павел Ясканіс, а таксама адзін з аўтараў Алег Лукашэвіч.

Варта адзначыць, што прэзентацыі альбомаў адбыліся ў многіх краінах і выклікалі шырокую цікавасць у грамадскасці.

Невядомыя старонкі можна з цягам часу прыадкрыць

Алена Сафронава

У Гомельскім абласным музеі ваеннай славы дэманструецца экспазіцыя, якая знаёміць з ваеннай гісторыяй Шатландыі.

Экспанаты прадстаўлены музеем Абердзіна імя Гордана Хайландэра. Абердзін і Гомель аб’ядноўваюць пабрацімскія су-

вязі. Праект абмену музейнымі экспазіцыямі з’яўляецца адным з новых кірункаў у супрацоўніцтве. Яго асноўная мэта — адгарнуць невядомыя старонкі ваеннай гісторыі для жыхароў двух гарадоў, далучыць моладзь да айчынных героікі.

Экспанаты, якія прадстаўлены Абердзінскім музеем, расказваюць аб 200-гадовай ваеннай

гісторыі краіны і рэгіёна.

Полк Гордана Хайландэра — гэтае імя носіць і музей — прымаў удзел у розных войнах. У тым ліку і ў Другой сусветнай, дапамагаючы саюзнікам вызваляць акупіраваныя фашыстамі тэрыторыі.

Аб падзеях выстава апавядае праз фатаграфіі, дакументы, узнагароды, ваенную экіпіроўку.

Колеры сяброўства

Юлія Вароніна

У II Міжнародным конкурсе дзіцячага малюнка “Сябруюць дзеці на планеце” прынялі ўдзел юныя мастакі з 12 краін свету.

Дырэктар Нацыянальнага цэнтра мастацкай творчасці дзяцей і моладзі Міністэрства адукацыі Беларусі Надзея Васільчанка расказала, што журы прагледзела і прааналізавала больш за паўтары тысячы дзіцячых работ юных мастакоў з Беларусі, Кыргызстана, Арменіі, Азербайджана, Малдовы, Украіны, Туркменістана, Таджыкістана, Латвіі, Літвы, Расіі, Балгарыі. Лепшыя 392 маляўнічыя і графічныя кампазіцыі дзяцей ва ўзросце ад 5 да 16 гадоў і склалі эк-

спазіцыю — яна дэманструецца ў выставачнай зале Нацыянальнага цэнтра мастацкай творчасці дзяцей і моладзі. Дзіцячыя малюнкi распавядаюць аб тым, у якіх сем’ях жывуць юныя мастакі, з кім сябруюць, чым захапляюцца. Работы знаёмяць з рознымі краінамі, іх гісторыяй, культурай, традыцыямі, прыродай, людзьмі. “Выстава цікавая тым, што мастакі шчыра выказваюць пачуцці, іх работы вельмі індывідуальныя”, — лічыць Надзея Васільчанка. Па яе словах, для міжнароднага супрацоўніцтва і паразумення падобныя конкурсы вельмі патрэбныя. Менавіта дзіцячая творчасць служыць правадыром міралюбства, іграе важную ролю ва ўмацаванні сяброўскіх сувязяў з Беларуссю.

Майстар-клас для кухара

Вераніка Лебедзева

Першая ў краіне Школа кулінарнага майстэрства адкрылася ў Слуцку.

Заняткі ў Школе кулінарнага майстэрства дазваляць павысіць узровень падрыхтоўкі кухараў, якія працуюць у рэстараным і гасцінічным бізнесе. Аб гэтым на ўрачыстай цырымоніі адкрыцця паведаміў Барыс Блахін, дырэктар Слуцкага прафесійна-тэхнічнага каледжа, на базе якога арганізавана Школа.

Заняткі і майстар-класы ў Школе будуць праводзіць вядучыя спецыялісты з Масквы. Акрамя таго, вучні каледжа атрымаюць магчымасць практыкавацца на сучасным абсталяванні.

Школа кулінарнага майстэрства створана па ініцыятыве Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі. Дзя-

куючы падтрымку маскоўскага прадстаўніцтва фірмы Rational яна абсталявана навішай тэхнікай. Тут, напрыклад, устаноўлены два апараты, якія замяняюць увесь тэхналагічны ланцужок гатавання любой стравы. Такія апараты ўжо ёсць у некаторых беларускіх рэстаранах, таму ў Школе кулінарнага майстэрства будуць праводзіцца заняткі і для прафесійных кухараў, якія карыстаюцца такой тэхнікай.